

**Publieke raadpleging onder de inwoners van Lansingerland
over de mogelijke fusie tussen Lansingerland en Pijnacker-
Nootdorp**

1 oktober 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Resultaten	4
Mogelijke fusie Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp	4
2. Onderzoeksverantwoording	23
Methodiek	23
Leeswijzer	23
Toponderzoek	25

Samenvatting

Aan de hand van vraag "1 Wat zijn, volgens u, de grootst mogelijke voordelen van een fusie van gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland?" komt de volgende top drie naar voren:

1. Er zijn geen voordelen (44%)
2. Kostenbesparing en efficiëntievoordelen (29%)
3. Meer bestuurskracht; een grotere gemeente kan taken en problemen beter aanpakken (24%)

Op vraag "2 Wat zijn, volgens u, de grootst mogelijke nadelen van een fusie van gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland?" antwoordt 77% van de respondenten: "Het gemeentebestuur komt verder van de burger, wijk of dorp af te staan". 66% van de respondenten antwoordt met "Verlies van identiteit van de oude gemeenten".

Op vraag "3 Hoe staat u tegenover een mogelijke fusie met de gemeente Pijnacker-Nootdorp?" antwoordt in totaal 17% van de respondenten: "(zeer) positief". In totaal antwoordt 61% van de respondenten: "(zeer) negatief".

Op stelling 4. 'Een fusie van Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is noodzakelijk om hun positie in de regio te versterken' antwoordt in totaal 19% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 63% van de respondenten: "(zeer) mee oneens".

Op stelling 5 'Kiezen voor een zelfstandig Lansingerland is alleen maar het tijdelijk uitstellen van een fusie met Pijnacker-Nootdorp.' antwoordt in totaal 21% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 60% van de respondenten: "(zeer) mee oneens".

Op stelling 6 Hoe staat u tegenover de naam antwoordt in totaal 19% van de respondenten: "(zeer) positief". In totaal antwoordt 50% van de respondenten: "(zeer) negatief".

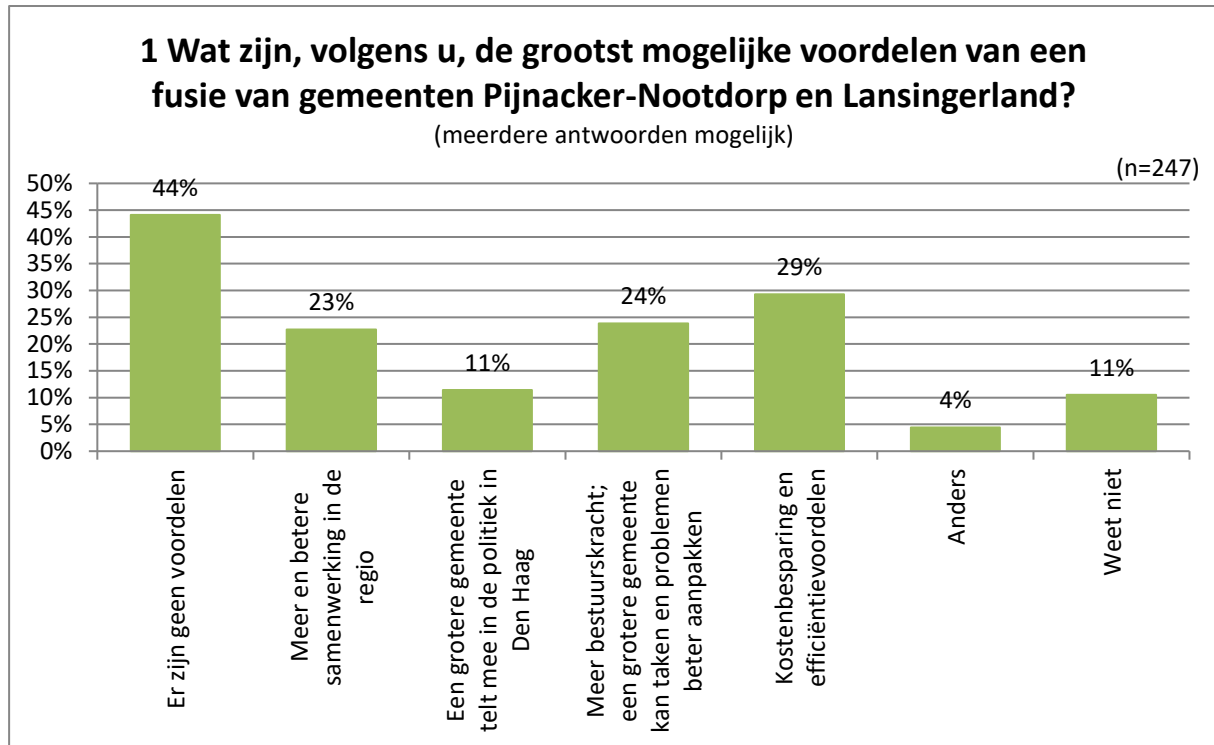
Op vraag 7 "Stel u mag de beide gemeentes iets meegeven omtrent een mogelijke fusie, wat zou u mee willen geven? Antwoordt 67% van de respondenten met een tip.

Dit en meer blijkt uit panelonderzoek TipLansingerland, waarbij 247 deelnemers zijn geraadpleegd.

1. Resultaten

Mogelijke fusie Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp

Er wordt al jaren gesproken over een mogelijke fusie tussen de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. De nieuwe gemeente zou dan 'Oostland' moeten heten en uit meer dan 100.000 inwoners bestaan.

Aan de hand van vraag "1 Wat zijn, volgens u, de grootst mogelijke voordelen van een fusie van gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland?" komt de volgende top drie naar voren:

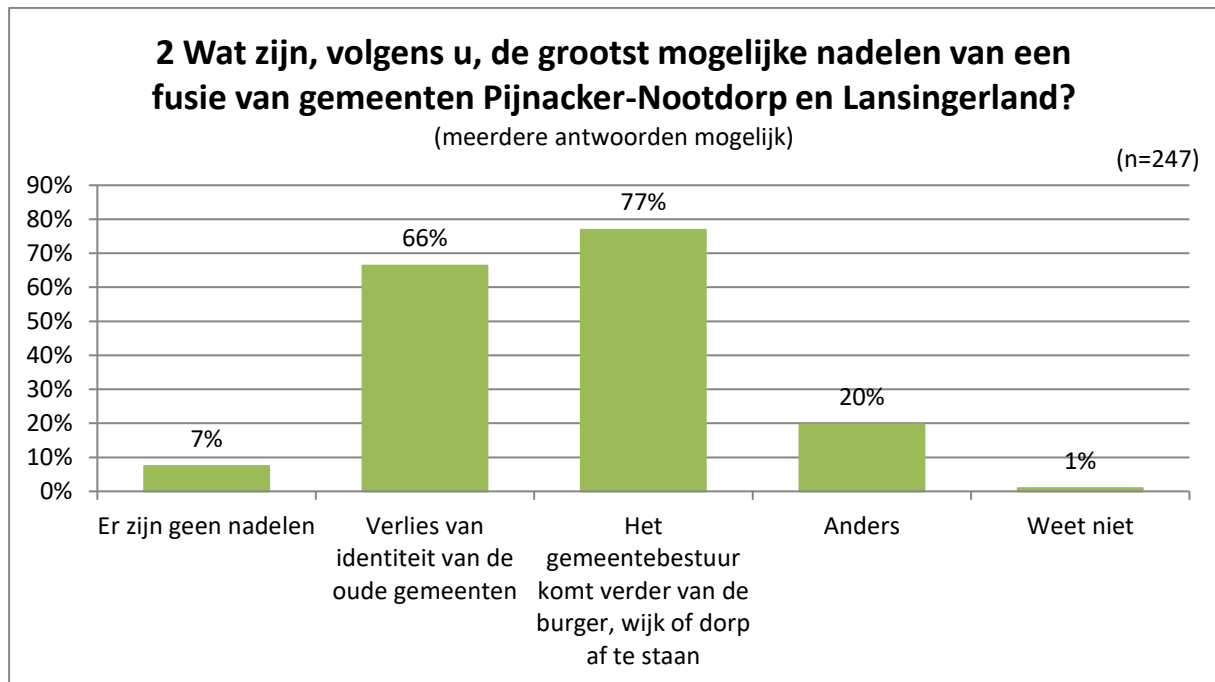
1. Er zijn geen voordelen (44%)
2. Kostenbesparing en efficiëntievoordelen (29%)
3. Meer bestuurskracht; een grotere gemeente kan taken en problemen beter aanpakken (24%)

Anders, namelijk:

- Betere afstemming infrastructuur t.b.v. het openbaar vervoer
- De gemeentes verschillen enorm van elkaar.
- Grote gemeente is ook niet alles
- Het hangt af van de uitvoering. En zijn er geen onoverbrugbare bestuurlijke verschillen? Ook de financiën spelen zwaar mee. Pijnacker is financieel veel gezonder dan Lansingerland
- Ik denk dat op deze wijze bestuur de natuur beter tegen de planologie driften kan beschermen.
- Lansingerland heeft enorme schulden, Pijnacker-Nootdorp is schatrijk, mooi dat die problemen worden opgelost.
- Maar eerst weer een nieuw geld verslindend Gemeentehuis laten bouwen.....
- Nadeel van een grotere gemeente kan zijn dat het bestuursapparaat duurder wordt vanwege o.a. hogere salarissen.
- Nog minder aandacht voor de bewoners en nog meer onzinnige uitgaven
- Voorkomen van opslokbeleid Rotterdam en den haag

Toelichting

- 3 dorpen besturen is al lastig. Pijnacker en Nootdorp kunnen beter aansluiten bij. Delft
- Bedoeld wordt: er zijn geen voor mij merkbare voordelen. Na het ontstaan van de gemeente Lansingerland is een gemeentehuis gebouwd dat (buiten dat het een klap in het gezicht van de burger was) groter is dan de drie afzonderlijke gemeentehuizen te zamen. Als argument wordt vaak gebruikt dat "het allemaal zo ingewikkeld is geworden". Maak het dan simpeler, dan kun je kleinschaliger besturen en hoef je niet iedere keer voorwaarts te vluchten om de mislukking van de vorige fusie te maskeren.
- Besturen in Lansingerland is nu al moeilijk. Een grotere gemeente wordt nog onoverzichtelijker.
- Bvb woningbeleid uitbreiden etc etc
- Een fusie levert veel aandacht en energie op. Fusie betekent het zoeken naar nog meer fusies
- Het samenvoegen van de 3B gemeenten heeft geen enkel voordeel opgeleverd. Samenvoegingen leiden veelal tot kostenverhogingen voor de inwoners.
- Ik heb bewust gekozen voor een kleinere gemeente namelijk Bergschenhoek, is nu al Lansingerland geworden en ik zit helemaal niet te wachten op een grotere gemeente.
- Ik heb geen idee waarom de overheid blijft persisteren in de gedachte dat schaalvergroting beter is. Aan de ene kant worden er taken naar de gemeente gedelegeerd zoals jeugdzorg, omdat de gemeente dicht bij de burger staat en dus beter weet wat er nodig is. Aan de andere kant worden gemeenten steeds verder van de burger af geïsoleerd door deze schaalvergroting. Natuurlijk liggen er wellicht bepaalde efficiëntie voordelen. Anderzijds betekent schaalvergroting vaak introductie van een tussenlaag die weinig bijdraagt aan processen op zich. Derhalve geen voorstander. Extrapolerend in deze trend bestaan er zo geen gemeenten meer maar alleen nog provincies!
- Ik werk bij een grote gemeente, en kan iedereen verzekeren dat een grotere gemeente formaat het gemeentebestuur alleen maar trager, inefficiënter en duurder maakt. De bestuurskracht neemt af: het geheel wordt zo ingewikkeld en hiërarchisch, met zoveel mensen die ergens wat van moeten vinden dat je er niets op vooruit gaat. Over de samenwerking onderling kan ik weinig zeggen, daar weet ik onvoldoende van.
- Ik zie geen directe voordelen van een fusie. Kostenbesparing en efficiëntie kan volgens mij ook prima zonder fusie en toch een shared service organisatie te gebruiken.
- Je bent een kleine stad waar de belang van de kleine burgers makkelijk op een hoop gegooid wordt en alles een gemene deler wordt
- Kostenbesparing zie ik niet. De praktijk heeft dat helaas uitgewezen. Ik vermoed dat er een nieuw gemeentehuis gebouwd zal gaan worden. Europese aanbesteding zal zorgdragen voor de goedkoopste prijs. De bouwer gaat failliet. Garantie weg.

Op vraag "2 Wat zijn, volgens u, de grootst mogelijke nadelen van een fusie van gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland?" antwoordt 77% van de respondenten: "Het gemeentebestuur komt verder van de burger, wijk of dorp af te staan". 66% van de respondenten antwoordt met "Verlies van identiteit van de oude gemeenten".

Anders, namelijk:

- 5 kernen die elkaar vliegen gaan afvangen
- Bebouwing tussen de gemeente grenzen
- Bureaucratie kan slagkracht doen verminderen. Kleinschaligheid kan ook efficiënter zijn.
- Dat het weer een hoop onnodig geld gaat kost
- De gemeentemensen nemen beslissingen over kernen/wijken/buurten die ze niet kennen, nog meer dan nu
- De vraag is of er voldoende kennis en kunde is voor een grotere gemeente.
- Een nadeel kan zijn dat de dorpen hun identiteit verliezen. Dit hoeft echter niet het geval te zijn (kijk maar naar Berkel, Bergschenhoek en Bleiswijk)
- Een té groot gebied met verschillend gedistribueerde kansen en problemen.
- Geld moet niet de drijfveer zijn.
- Gemeentehuis en haar diensten (paspoort verlengen) kunnen verder weg gaan.
- Grootschaligheid heeft bewezen mindere kwaliteit te genereren en de menselijke maat uit het oog te verliezen.
- Groter is niet altijd beter. Lansingerland is al groot genoeg.
- Grotere bureaucratie
- Grotere logge organisatie
- Het is altijd 3B hoek geweest dus dat klopt als geheel - nooit verbonden gevoeld met Pijnacker en Nootdorp
- Het kan juist kostenverhogend werken
- Het wordt allemaal veel te groot en uitgestrekt. Eigenheid van Berkel en Lansingerland verdwijnt.
- Hulpdiensten behoren bij verschillende eenheden. Wordt wel een uitdaging om de gebieden op een eenheid te krijgen

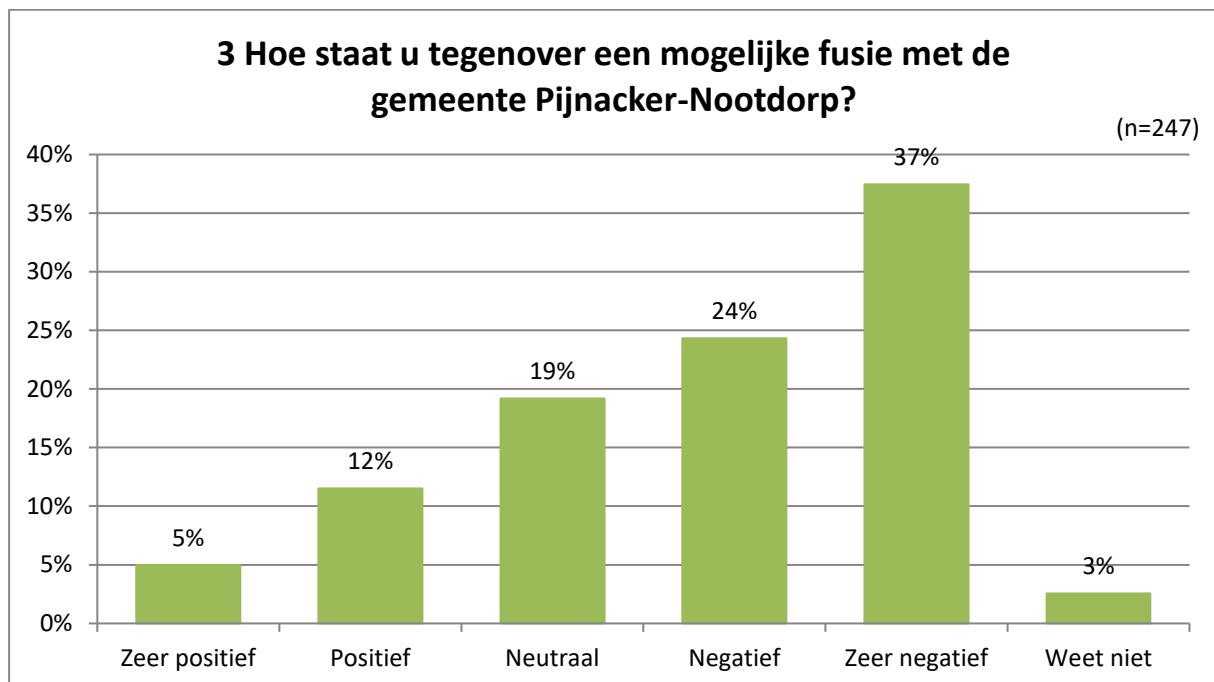
- Kan er weer gesteggeld worden over nieuw gemeentehuis (met bouwtechnische gebreken)
- Kosten
- Lansingerland draait nu goed, een fusie blijft een risico
- Lansingerland heeft het nu al niet onder controle
- Levert geen kostenbesparing op
- LL is meer op Rotterdam georiënteerd en Pijnacker Nootdorp meer op DH.
- Lomp , log orgaan waarin bestuurders komen die geen wortels hebben in de gemeente
- Meer geldverspilling aan kunst en zo en moeilijker om criminelen, werkweigerars en asielzoekers (sociale woningen) buiten de gemeente te houden.
- Minder betrokkenheid van bestuur. Mensen voelen minder binding met gemeente
- Moeilijk om te besturen
- Mogelijk hogere kosten, dus belasting
- Nog minder aandacht voor de situaties van kleinere buurten en alle aandacht gaat naar de grote nieuwbouw. nog minder aandacht voor enorme overlast vliegveld en later de nieuwe rijksweg
- Onpersoonlijker
- Pijnacker-Nootdorp is op Den Haag georiënteerd terwijl Lansingerland op Rotterdam is georiënteerd.
- Pijnacker-Nootdorp sluit beter aan bij Delft e/o
- Pijnacker-nootdorpers zijn Boeren
- Te groot dorp, geen controle, alles duurder,
- Te groot en daardoor moeilijker bestuurbaar
- Te veel ambtenarij
- Te veel belangen en agenda's waardoor de kleine gemeenten alleen nog maar mogen aanpassen aan de grote gemeenten
- Tegenstrijdige belangen. Kan het gemeentebestuur loslaten uit welke gemeente ze oorspronkelijk komen.
- Verdere verzakelijking, nog meer bouwen, geld voor menselijke maat, dit zou een enorm grote gemeente met meer dan 100.000 inwoners worden
- Verlies van dorpse karakter (2x)
- Vermenging van een sterke goed georganiseerde gemeente (Lansingerland) met een rommelige slecht geregelde gemeente (PN)
- Vervreemding van de gebeurtenissen in de verschillende delen van de gemeente
- Voor Pijnackers; misschien hogere gemeentelijke belastingen.
- Zie boven.
- Zoals hiervoor omschreven: een log, inefficiënt en ineffectief ambtenarenapparaat dat haar eigen kosten in stand houdt en zichzelf alleen duurder maakt. Bovendien is het praktisch onhandig gezien de verdeling in wmo-centrum en -regiogemeenten.

Toelichting

- Bleiswijk is nu al het pispaltje binnen Lansingerland qua openbaar vervoer. De aandacht zal alleen maar meer gericht worden op Berkell/Pijnacker
- De betrokkenheid van de ambtenaren is al heel erg verloren gegaan bij de fusie van Lansingerland. Nóg groter kan dit proces alleen maar verslechteren.
- De dorpen Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs horen van oudsher al bij elkaar. De fusie tot Lansingerland vond ik een natuurlijke. Een fusie met Pijnacker-Nootdorp vind ik niet

passen. Schaalvergroting is op zich niks mis mee: een Rotterdammer voelt zich Rotterdammer samen met veel anderen. Iemand uit Lansingerland gaat zich echt niet één voelen met iemand uit Pijnacker-Nootdorp. Dat heeft naar mijn idee te maken met de oriëntatie van Pijnacker-Nootdorp op Den Haag en van Lansingerland op Rotterdam.

- Er komen dependances en kleine deel groepen ed. Het bespaart 1 burgemeester maar die zal meer verdienen. Dus netto reken je niet rijk.
- Ervaring in Lansingerland leert dat je zeker 10 jaar kwijt bent voor de afzonderlijke kernen aan elkaar gewend zijn om samen te werken in het verband van 1 gemeente. En dan nog de onzalige discussie over een nieuw gemeentehuis.
- Fusies worden altijd gepresenteerd onder het mom van kostenbesparingen en meer efficiency. In de praktijk worden de kosten nauwelijks omlaag gebracht en staat het gemeentebestuur ver weg van de burger.
- Het gemeentebestuur staat nu al op een te grote afstand van de burger, ze heeft genoeg problemen om de grote lijnen uit te zetten die door de snelle expansie van de gemeente van belang zijn (loopt vaak achter de feiten aan, let op de infrastructurele problemen). Laat staan als deze beide gemeenten worden samengevoegd.
- Ik ben meer dan tevreden over hoe de gemeente Lansingerland functioneert. Luisteren naar de burger, diverse goede initiatieven. Al dat alles zal in elk geval de jaren rondom de fusie in gevaar komen vanwege alle aandacht en energie die een fusie gaat kosten. en daarna nog maar afwachten of de nieuwe grotere organisatie dezelfde kwaliteit kan halen. wat ik daarvan zie in de gemeente waar mn moeder woont (Utrecht) wordt ik niet vrolijk van
- Voor elke (nieuwe) voorziening krijg je een discussie in welke dorpskern deze moet komen/blijven. Dan krijg je een zoutloos compromis.
Elke gemeente voelt zich achtergesteld.
Hoe groter de gemeente, hoe groter de financiële missers/blunders. Men is minder zuinig met het geld.
- Zie ook eerdere toelichting
- Zijn er gebieden in een van de twee gemeente een groter probleemgebied is. Gaat dan niet al het geld daar heen?

Op vraag "3 Hoe staat u tegenover een mogelijke fusie met de gemeente Pijnacker-Nootdorp?" antwoordt in totaal 17% van de respondenten: "(zeer) positief". In totaal antwoordt 61% van de respondenten: "(zeer) negatief".

Toelichting

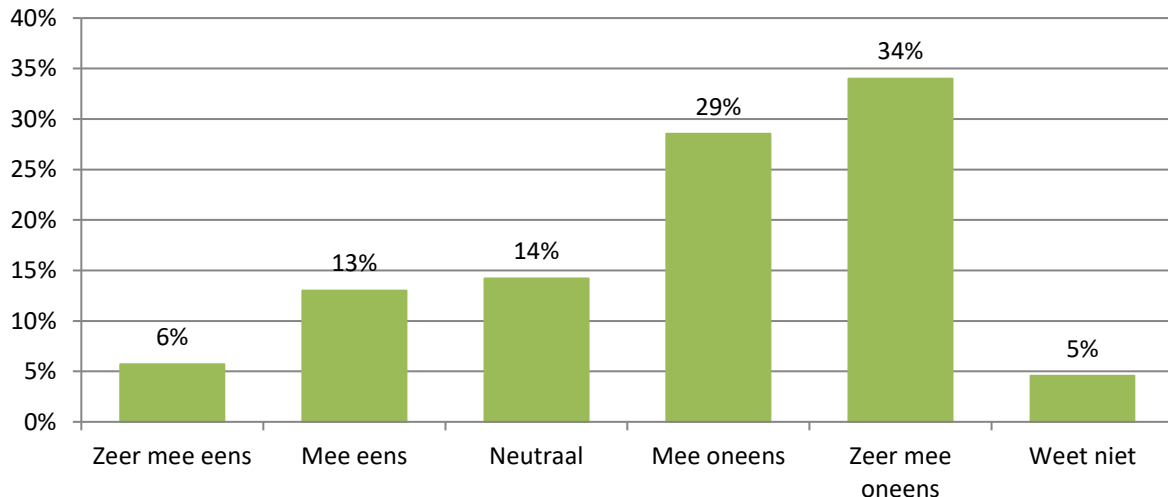
- Neutraal**
- Ik zie zo snel het nut er niet van in. Tenzij de doelstelling is om op termijn te komen tot 12 gemeentes die dan toevalligerwijze ook nog samenvallen met de huidige provinciegrenzen. Voor zover provincies enig bestaansrecht blijken te hebben, uiteraard.
- Negatief**
- Ik sta negatief tegenover een mogelijke fusie; zie mijn antwoorden op vraag 2. Een positief aspect, bij doorgaan van de fusie, is dat de nietszeggende naam Lansingerland verdwijnt. Oostland spreekt veel beter aan.
 - PN ligt op afstand van de huidige gemeentes. Ik vrees dat er weinig samenhang is en dat de ruimte die er nu tussen zit eerder wordt volgebouwd als het één n gemeente is.
 - Zolang er geen duidelijke business case is (betere service voor de burger, minder domme beslissingen over ruimtelijke ordening (zoals het creëren van twee grote supermarkten op een logistiek onmogelijke plaats), lagere kosten, zich vertalend in lagere lasten voor de burger, en onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een simpelere regelset waardoor je kleinschaliger en korter op de bal kunt besturen, zie ik echt geen voordelen. Je zult in een gefuseerde gemeente toch iets moeten doen om de bewoners van de buurtschappen/ oude dorpen te blijven bereiken. Daar gaat dan je schaalvoordeel. Voor grotere projecten zoals industrieterreinen, zwembaden, scholen, etc. hoeft je niet gefuseerd te zijn. Probeer het eens met onderlinge samenwerking in plaats van machtspolitiek.
 - Het zal niet bij deze fusie blijven.

- Zeer negatief
- Lansingerland moet eerst maar eens zijn eigen zaken op orde hebben..Na de fusie van de 3B gemeenten nog steeds een lappendeken van diverse industrieterreinen oude"VINEX locaties etc. Nog meer sores vanuit Nootdorp hoeft daar niet bij.
 - Nog meer afstand en bureaucratie en kost alleen maar geld.
 - Persoonlijk vindt ik dat er een hele andere sfeer/cultuur heerst in Pijnacker-Nootdorp, die niet past binnen Lansingerland. En ben van mening dat de gemeenten dan veel toe groot gaat worden en een zootje omdat ieder dorp toch zijn eigen belangen heeft en bepaalde kwesties op de lange baan worden geschoven voordat opgelost wordt omdat men niet eens is over het verdelen/gebruiken van de gelden. En wat bijvoorbeeld Nootdorp misschien heel erg belangrijk is, is het voor de Bleiswijkers totaal niet en andersom.
 - Persoonlijke keuze voor een kleine gemeente.
 - Pijnacker - Nootdorp heeft echt een andere identiteit dan Lansingerland
 - Zie mijn eerdere toelichting, ik vind het een enorm slecht idee. Stop ermee!
- Weet niet
- Hangt af van de uitvoering. Volgens mij is Lansingerland nu al een gemeente met een relatief grote schaal, qua oppervlakte en inwoneraantal. Als dit nodig is om financieel gezond te worden; dan snap ik het.

4. 'Een fusie van Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is noodzakelijk om hun positie in de regio te versterken'

(n=246)

(In hoeverre bent u het (on)eens met de stelling?)

Op stelling 4. 'Een fusie van Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp is noodzakelijk om hun positie in de regio te versterken' antwoordt in totaal 19% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 63% van de respondenten: "(zeer) mee oneens".

Toelichting

Mee oneens

- De gang van zaken in de regio wordt vooral bepaald door Rotterdam (600.000 inw.) en Den Haag (500.000) . Deze zijn vele malen groter dan een eventueel nieuw Oostland. (100.000). Het verschil tussen Lansingerland 65.000 en Oostland 100.000 maakt dan niets uit. Bovendien is de afgelopen jaren gebleken dat Lansingerland voldoende bestuurskracht kan ontwikkelen in de regio Rotterdam- Den Haag.
- Goede samenwerking op belangrijke themas kan net zo effectief zijn. fusies is alleen goed voor het inkomen van de ambtenaren die door meer inwoners in hogere schalen terecht komen. kortom fusie gemeenten zijn duurder voor de maatschappij en veel minder efficiënt en al helemaal niet langer gericht op de inwoners..
- Lansingerland is groot genoeg

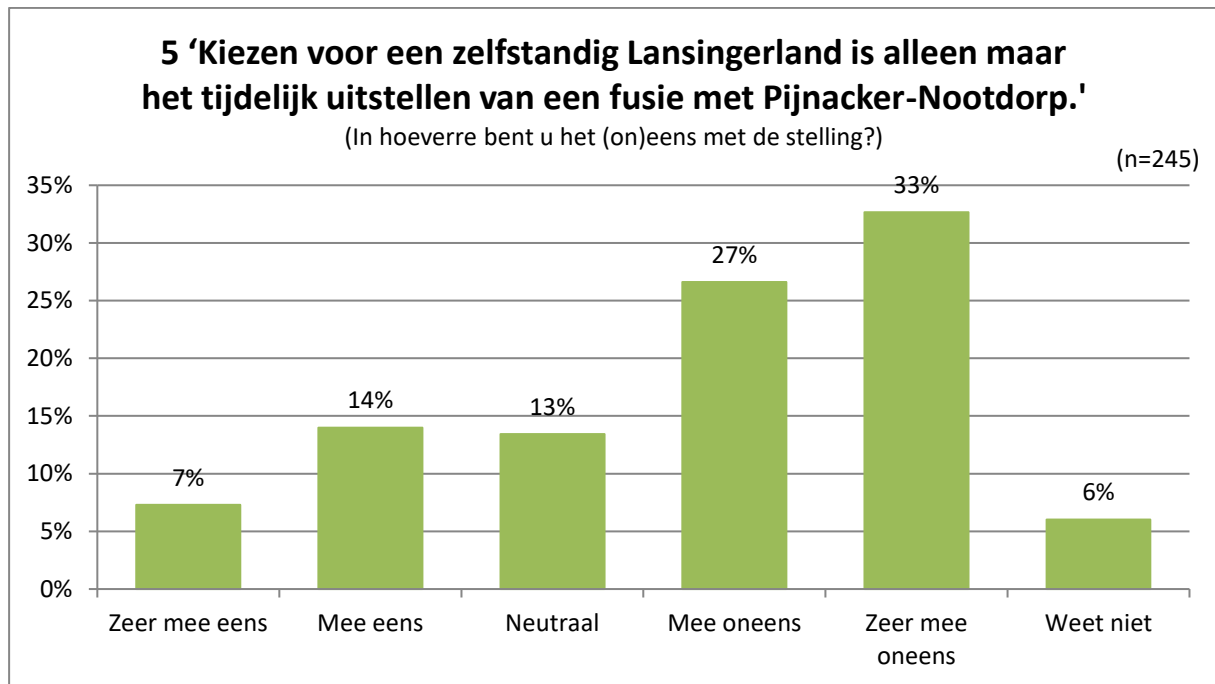
Zeer mee oneens

- Dat is schijn. Rotterdam en Den Haag bepalen wat er in de regio gebeurt en een samenraapsel van wat kleinere gemeenten doet daar helemaal niets aan af.
- Het is mij niet duidelijk op welke manier dat dan werkt
- Ik ben geboren in oostzaan een gemeente tussen Amsterdam en Zaanstad. Het heeft zich nergens bij aangesloten. Je moet ook nee durven zeggen. En nee is ook een antwoord. Wij wonen onder de aanvliegroute van 16hoven. Wat heeft Pijnacker nootdorp voor feeling met onze problemen of met de nieuw aan te leggen snelweg.
- Ik zou het risico zien dat de positie juist niet sterker wordt - zo'n fusiegemeente heeft twee G4-steden om mee om te zien gaan.... Dat lijkt me alleen het bestuur en de gemeentelijke ambtenarij maar ingewikkelder maken.

- Wat een gelul! Een gemeente heeft toch geen targets ten aanzien van marktaandeel oid.
- Welke omgeving, er is nauwelijks meer wat over. Alles wordt industrie en bebouwd
- Wij staan als Lansingerland zeer goed op de kaart. Een fusie met Pijnacker - Nootdorp neemt meer problematiek met zich mee dan voordelen.

Weet
niet

- Hoe kan ik dat weten?

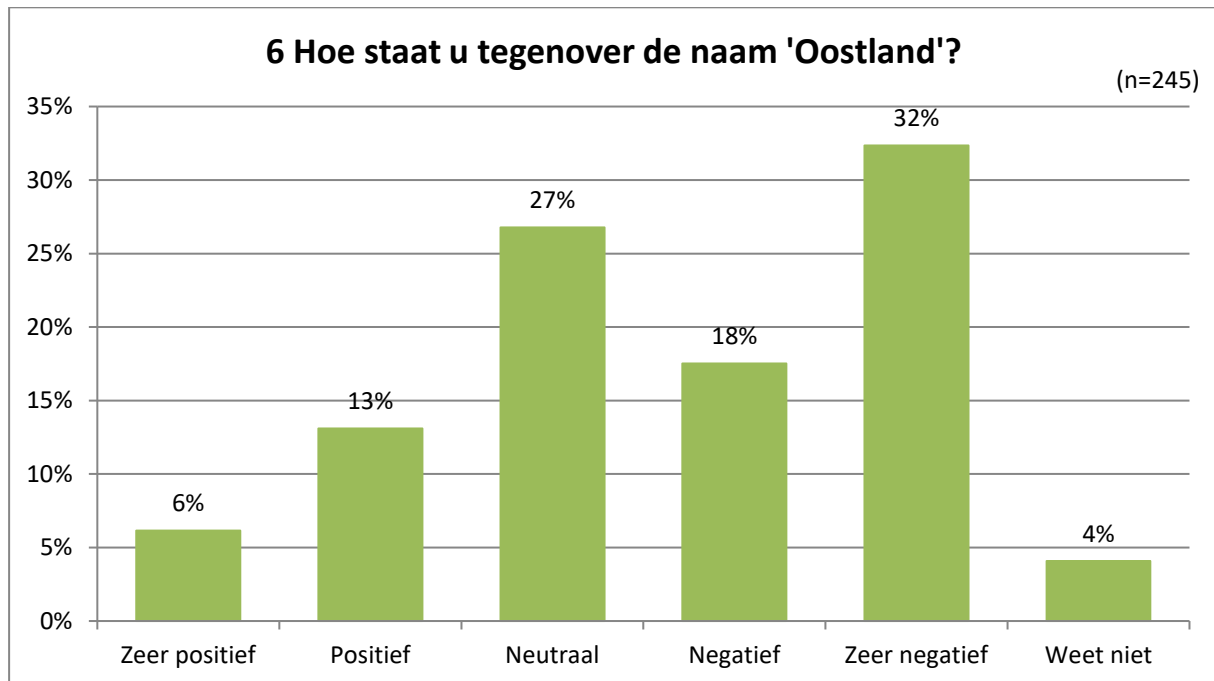
Op stelling 5 'Kiezen voor een zelfstandig Lansingerland is alleen maar het tijdelijk uitstellen van een fusie met Pijnacker-Nootdorp.' antwoordt in totaal 21% van de respondenten: "(zeer) mee eens". In totaal antwoordt 60% van de respondenten: "(zeer) mee oneens".

Toelichting

Zeer mee eens	• Is al uitgewerkt.
Neutraal	• Bij rationeel handelen hoeft dit niet het geval te zijn. Wanneer (individuele) ambitie een rol gaat spelen zal het wel onvermijdelijk zijn.
Mee oneens	• Dat valt nog te bezien! Is onder meer afhankelijk van hoe Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp de komende jaren zullen samenwerken. Ze moeten laten zien dat je op deze manier beter oog kunt hebben voor de belangen van de afzonderlijke kernen. • Pijnacker en Nootdorp zullen worden opgeslokt door Den Haag, want daar hebben ze de stelregel: "wij kunnen niet uitbreiden naar het westen, dus moet het naar het oosten". Zo is Leidschenveen ook al eerder ingelijfd. Wanneer Leidschendam/Voorburg aan de beurt is, weten we niet maar laat op zich wachten. • Word je niet door de kat... dan wel door de hond.... zoetermeer, rotterdam, ooit wordt het een grotere gemeente, ook wel kleine provincie.. met dito afstand.. de burgemeester kan in drie dorpskernen op koningsdag al agenda technisch moeilijk verschijnen
Zeer mee oneens	• Hoezo uitstellen? Het hoeft niet te gebeuren en als jullie het zo graag willen laten jullie de inwoners van Lansingerland uiteindelijk toch erbuiten en gebeurt het toch wel. De politiek is niet neutraal en er wordt niet geluisterd naar de inwoners.

- Lansingerland heeft zijn handen al vol met zichzelf op orde brengen, terwijl dat ook al niet lukt. Laat ze eerst maar eens een sterk en zelfstandig Lansingerland opbouwen voordat we nog andere oliedomme beslissingen gaan maken.
- Rotterdam wilde ook al sinds de 70-er jaren een fusie.. heeft geen voordelen...
- Waarom? Dit vind ik een onnodig fatalistische instelling.

Als mogelijke naam wordt 'Oostland' genoemd.

Op stelling 6 Hoe staat u tegenover de naam antwoordt in totaal 19% van de respondenten: "(zeer) positief". In totaal antwoordt 50% van de respondenten: "(zeer) negatief".

Toelichting

- Zeer positief**
- Een veel sterkere naam dan Lansingerland. De naam Westland is bij ieder ingeburgerd. Oostland zal als zodanig veel sneller bekendheid krijgen dan Lansingerland nu na 12 jaar. Buiten Zuidholland weet "niemand" waar dat ligt. Een foute beslissing uit 2006.
- Positief**
- Oostland is net als Lansingerland een prima naam om de gehele gemeente te duiden. Naast Oostland kunnen de dorpen afzonderlijk hun eigen naam houden. Prima keuze.
- Neutraal**
- Klinkt een beetje Tolkienachtig, waarom niet kiezen voor een historische naamgeving?
 - Lansingerland is een mooiere naam ... OOSTLAND is iets voor de Betuwe
 - Zou niet gelijk weten waar die naam op gebaseerd is, anders dan een tegenhanger van het Westland.
- Negatief**
- De bevolking zou in de gelegenheid kunnen worden gesteld om zelf met een naam te komen voor de eventueel nieuwe gemeente.
 - Een nietszeggende naam in deze regio. In ieder geval heeft Lansingerland nog historische wortels.
 - Heeft geen enkele relatie met de geografische ligging van de gemeente
 - Onlangs zijn wij al van naam gewijzigd van de 3Bhoek naar Lansingerland. Om nou weer een andere naam aan te gaan nemen als er ooit een fusie volgt schept alleen maar verwarring en onvrede.
 - Oostland dat gelegen is in het westen van het land geeft verwarring. De associatie met het Westland is wat mij betreft niet aanwezig

- Te vaag. Bovendien bestaat de naam Lansingerland nóg niet zo lang
- Vind ik nietszeggend. Doet mij denken aan iets bij de Duitse grens. Zijn er geen creativere
- Westland - Oostland weinig origineel, oorspronkelijk.

Zeer
negatief

- Dat kan beter
- De betekenis geeft al een achterstand en introvertheid aan beter lansakkerland
- Deze naam zegt heel weinig.
- Dit is écht stom. Niet creatief en klinkt boers.
- Dit is een suggestieve vraag, gebaseerd op een veronderstelde fusie welk plan afgewezen word.
- Klinkt simpel en goedkoop
- Land is doorgaans een aanduiding voor grond waarop geen gebouwen staan; uit dien hoofde is de aanduiding misleidend; Lansingerland is natuurlijk ook een rare naam waarvan ik zonder moeite afstand doe. We liggen weliswaar ten oosten van het Westland (dat oorspronkelijk een streekaanduiding is), maar dat is geen reden om het woord Oost te gebruiken. Als je verstandig bent, maak je gewoon een keuze voor één van de bestaande namen; dat je een compromis moet sluiten over een naam die nog geen enkele fusiepartner heeft (o, wat zijn we toch gelijkwaardig) herbergt al de mislukking in zich.
- Oostland - je bent een Oostlander..
klinkt niet als een heel gezellige gemeente en een naam waar je nou trots op moet zijn.
Dat is bij lansingerland wel!
- Oostland is een verzonnen naam; zegt niets. dit geldt ook voor lansingerland: niemand weet waar dat ligt. houd vast aan historische namen (die je op school geleerd hebt)!
- Ten oosten waarvan leven we dan ineens? Als tegenhanger voor Westland? Is Delft - ertussenin - dan het centrum van de wereld?
Ik heb he-le-maal niks met die naam, maar ik heb sowieso al niks met dit idee van een fusie.
- We wonen niet in het oosten van Nederland. Ten oosten van den haag misschien maar we zitten ook dichtbij Rotterdam.
- Werkt zeer verwarrend met huidige situatie
- Wonen we in Drenthe dan?

Weet
niet

- Oostland van wat?

7 Stel u mag de beide gemeentes iets meegeven omtrent een mogelijke fusie, wat zou u mee willen geven? (n=241)

Tip (67%):

- .
- ABSOLUUT NIET DOEN
- Alleen doen als de voordelen lijst langer is dan de nadelen. En zorgen dat >50% van de inwoners voor
- Als er plannen zijn voor een fusie, wacht daar niet te lang mee. Hoe langer je wacht, des te meer hobbels er op de weg ontstaan. Daadkrachtig te werk gaan.
- Als langdurige inwoner zie ik veel verschillen tussen de gemeentes en een fusie zou daarom erg lastig zijn.
- Begin aan openbaar stadsvervoer.
- Begin om naar burgers te luisteren, in de huidige situatie kan de gemeente mijn inziens hun taken al niet aan. Laat staan als het nog groter wordt als gemeente bestuur
- Behoud wel contact met de burger en zet meer in op burger initiatieven als ze in lijn zijn met beleid
- Benoem een burgermeester die ook echt iets doet. Zoals de interem die we in bergschenhoek hadden. Jaap de wolf
- Besteed uw tijd aan belangrijke zaken die de burgers bezighouden.. zoals beperken overlast van verkeer, vliegtuigen en treinen. Daarna maar is verder dromen van meer inkomen.. euh.. fusiegemeente
- Bestuurders staan steeds verder af van de bevolking, ambtenaren weten niet meer voor wie ze werken. Als dat uw doelstelling is, naast uw persoonlijk belang; doen.
- Betrek de burger, zorg voor faciliteiten, amusement en veiligheid
- Bewoners zijn trots om in Lansingerland te wonen, probeer die mensen trots te houden
- Bezint eer ge begint
- Bij een fusie wordt de gemeente zo groot dat deelgemeenten nodig zijn vanwege de grote geografische afstanden en het waarborgen van lokale belangen
- Blijf altijd open staan en denken aan beide opties.
- Blijf bij je eigen identiteit. Luister naar de inwoners en betrek ze.
- Blijf dicht bij u burgers
- Blijf dicht bij de burger staan
- Blijf kijken naar de individuele kernen en gemeentes!
- Blijf met innovatie bezig en gebruik de voordelen. Hou ook dekkantoren zodat de burger dicht bij de gemeente blijft
- Blijf wie je bent. Identiteit genoeg !!!
- Bouwen, bouwen en nog eens bouwen
- Dat er met al deze info van iedereen ook daadwerkelijk wat mee gedaan wordt.
- Dat er meer naar de inwoners wordt geluisterd
- De belangen van de afzonderlijke kernen moeten de hoogste prioriteit krijgen. En vooral GEEN nieuw gemeentehuis bouwen.
- De beste ambtenaren op de beste plek ongeacht woon of werkplaats. \ Wel met behoud van eigen "gemeentehuizen" zodat niet iemand uit Bleiswijk naar Pijnacker moet voor info e.d.
- De menselijke identiteit vervaagt al jaren, dit is voor overheden een logische stap. Mij verbaast het niks.
- De regionale belangen en inrichting overstijgen het lokale belang van een eigen identiteit door de naam van een gemeente.

- Denk nog eens goed na over de vermeende voordelen en deel voor- én nadelen nadrukkelijk met de bewoners voor een knoop wordt doorgehakt.
- Dit is weer een fusie op korte termijn; Lansingerland bestaat nog niet zo lang. Is het inderdaad nodig om te fuseren of gaat het er toch komen? Is deze enquête alleen maar uitstel van ?
- Doe het alleen als het in het belang van de inwoners is.
- Doe het niet (3x)
- DOE HET NIET
- Doe het niet ;)
- DOE HET NIET !!! Kost klouwen met geld !!!
- Doe het niet, Bergschenhoekse voelen zich echt niet verbonden met Nootdorp.
- Doe het niet, Lansingerland is al zo groot aan het groeien.
- Doe het niet!
- Doe het niet.
- Doe het niet. Doe je best om van de huidige situatie een succes te maken. Een fusie kost geld, gebruik dat voor de huidige gemeentes.
- Doe het niet. Grote organisaties en instanties zijn log en ineffectief.
- Doe het niet. Lansingerland blijft in de volksmond al 3B-hoek; totaal geen verbondheid met de andere gemeente
- Doe het niet. Lansingerland leunt richting Rotterdam een wereldstad met allure. Pijnacker-Nootdorp leunt meer op Den Haag, hoewel de regering daar huisvest en ook veel ambassades hier zitten, een weinig interessante stad. Lansingerland een fusie met Rotterdam? Prima. Als inwoner van Berkel identificeer ik mij met Rotterdam, niet met wat noordelijker/westelijk van ons ligt.
- Doe het niet. Mega gemeenten en herindelingen hebben in het verleden al bewezen meestal een verlies van kwaliteit te genereren en tevens een verlies van de menselijke maat.
- Door tegen de stroom in te zwemmen kom je hogerop.
- Eerlijk zijn naar de werknemers en de burgers.
- Eerst een referendum houden onder alle inwoners voor er verdere plannen worden gemaakt
- Eerst Lansingerland goed op orde hebben, dat is al moeilijk genoeg. Voorbeelden: indeling markt, geluidsoverlast hsl etc!
- Eerst mag er wel eens voor de eigen burgers goed gezorgd worden bijvoorbeeld dmv. Huisvestiging.
- Efficiëntie besparingen zijn vaak een illusie en worden bijna altijd overschat.
- Eigen identiteit
- Eigen identiteit behouden
- Ga met zijn allen in het gemeentehuis in Bergschenhoek zitten, het is toch te groot en het was/is mega duur.
- Ga na bij bevolking hoe zij vorige fusie in hun gemeente hebben ervaren en of de voordelen daarvan zo groot waren als werd verwacht.
- Ga niet mee naar Avalex. Dat kost handen vol geld en werkt niet.
- Ga wat doen aan milieu, leefbaarheid, duurzaamheid. Echte thema's van nu. IPV tijd besteden aan bestuurlijke rompslomp
- Geen fusie, komt onvrede van
- Geen fusie, omdat de leefbaarheid en woonplezier van de bewoners enkel verder zal degenereren
- Geen fusie. Lansingerland is krachtig genoeg. Uit onderzoeken is gebleken dat fusies tussen gemeentes niet meteen zorgen voor meer inspraak op provinciaal niveau en zeker geen lasten verlaging voor dorpsbewoners met zich meebrengt.
- Geen nieuw gemeentehuis. Laat het gemeentehuis Lansingerland bestaan.

- Geen tip, Lansingerland moet zelfstandig blijven
- Geen verzonnen naam
- Gelet op geografische ligging zou Nootdorp eerder bij Deb
- Goede communicatie. Laagdrempelig contact de burger blijven houden.
- Groter is niet altijd beter, lansingerland heeft meer raakvlak met R'dam en Pijnacker met Delft
- Groter is zeker niet altijd beter. Kijk naar andere fusies, bijvoorbeeld tussen ziekenhuizen. Nu weer verschuiving naar kleinschalig. Laat financiën geen al te grote drijfveer zijn, "hoe laten we de burgers zo fijn mogelijk wonen" zou wel een goede drijfveer zijn.
- Groter worden geeft minder saamhorigheid
- Grotere gemeentes leiden tot meer criminaliteit, kijk maar naar de jaarlijkse AD enquete
- Heb ook een luisterend oor naar de bewoners van de beide gemeentes
- Heb weinig echte voordelen gezien NA dit soort fusies; voor Pijnacker meer voordeel dan voor Lland
- Hebben jullie onderzocht hoe je als individuele gemeente sterker kan worden? Fuseren betekent niet altijd een voordeel in kosten of meer invloed. Onderzoek eerst hoe je dit op individueel niveau kan bereiken.
- Het huidige gemeentehuis van Lansingerland is zo ruim opgezet dat het m.i. eenvoudig ook gebruikt kan worden als gemeentehuis voor de nieuwe gemeente Oostland.
- Het oosten ligt in de achterhoek. Noem het groenland, blijven de we "aux naturel" terughoudend met het volbouwen
- Hou de tuinbouw-agrarische insteek in stand en laat er geen overloop problemen van de naastliggende steden adopteren
- Identiteit en eigenheid van de gemeente vasthouden. Zorgen dat het bestuur niet te ver van de burgers komt te staan.
- Ik ben bang dat door een fusie inwoners zich minder gaan identificeren met de gemeente,
- Ik hoop dat in wijsheid besloten wordt dit niet te doen. Mocht eea toch doorgang vinden dan is het van cruciaal belang dat u uw burgers informeert over de achterliggende redenen, daarbij de voordelen, maar ook de nadelen duidelijk benoemt, zodat men zich realiseert dat u die laatste minstens ook onder ogen ziet. Daarnaast zou het u sieren, en hopelijk het vertrouwen van de burger vergroten als u een concreet plan van aanpak heeft onder effecten van de nadelen te minimaliseren. Zorg dat u dicht bij de burger blijft!! Kijk naar andere organisaties als ziekenhuizen waar inmiddels gelukkig de fusiegolf tot staan is gebracht, uit ervaring kan ik u zeggen dat dat zeker niet alleen voordelen heeft gebracht, de zorg in deze grote fusieinstellingen is niet goedkoper maar duurder geworden, hoed u daarvoor! Veel wijsheid toegewenst bij de verdere keuzes
- Ik vind het 2 totaal verschillende gemeentes. Lansingerland is meer een 'overloop' van Rotterdam terwijl Pijnacker Nootdorp dat van Den Haag is
- Ik woon nu 5 jaar in Berkel en Rodenrijs en heb niet eerder gehoord over een mogelijke fusie. Ik zou eerst graag lezen wat de beweegredenen zijn.
- Ik zie enorme verschillen tussen beide gemeentes en de inwoners, maar ook in de besturen en ambtelijke organisaties. Wees realistisch over positieve effecten en negatieve gevolgen van een evt. fusie.
- Ik zou wel hopen dat het bestaande (nieuwe) gemeentehuis gebruikt wordt, dat is net nieuw... het lijkt me nogal geldverspilling als er ergens weer iets nieuws gebouwd moet worden.
- Infrastructuur verbeteren. Beter ov.
- Kijk naar natuur en mensen, niet alleen naar kosten, efficiency etc. Behoud het enigszins dorpse karakter van de gemeentes, in ieder geval van Bleiswijk en deel Bergschenhoek
- KISS: Keep it safe and Simple!

- Kom op voor sport en brave belastingbetalende burgers, niet voor luie en criminele mensen. Dus belastingen omlaag, geen kunstsubsidies meer en geen extraatjes voor bijstandstrekkers. Geen sociale woningen erbij want daar komen vaak criminelen in en mensen die jarenlang geld gaan kosten.
- Kost alleen maar geld, werkt megalomaan gedrag (gemeentehuis) in de hand.
- Laat bewoners stemmen in vroeg stadium
- Laat de dorpen zoal ze zijn ,we zijn al lansingerland gaan heten nog niet zo lang geleden.
- Laat dorpskernen de eigen identiteit en uitstraling versterken binnen zo'n fusie
- Laat het zoals het is. Zorg wel voor een goed netwerk om de samenwerking te borgen.
- Laat op alle gemeentelijke ambities zien dat het een meerwaarde geeft en toon dat ook aan met onderbouwingen.
- Lansingerland moet lansingerland blijven, de identiteit is al weg, wij wij al groot rotterdam.
- Luister naar de burgers
- Luister naar uw inwoners, zo houd u een bewoonbare gezellige gemeente!
- Maak eerst eens duidelijk waarom men vindt dat
- Maak expliciet wat de voordelen zijn, die je niet uit verdere samenwerking kunt halen met behoud van identiteit.
- Maak vaart
- Nee is ook een antwoord en blijf in jezelf en gemeente geloven. Het feit dat iedereen al zo ingesprek is zonder de mening van de dorpsbewoners stemt mij niet vrolijk. Het lijkt erop dat de besturen al hebben opgegeven om voor zichzelf en de eigen bewoners te kiezen. Waarom stond dit niet in de flyers en publicaties van de gemeenteraadsverkiezingen verkiezingen. Ik voel me genaaid.
- Niet aan beginnen (4x)
- Niet doen (5x)
- Niet doen, 3B is goed zo
- Niet doen, behoud van identiteit is ook wat waard.
- Niet doen, soms hebben ze in de UK wel gelijk "if it isn't broken, don't fix it"
- Niet doen! (3x)
- Niet doen! Het is niet nodig beiden gemeentes doen het goed zonder elkaar. Je haalt de charme uit kleine randgemeentes. Laten we trots blijven op ons lansingerland.
- Niet doen.
- Niet doen. Het gaat goed op deze manier. Een fusie zou de identiteit en soevereiniteit van de gemeentes aan het wankelen brengen en daar moeten we niet aan beginnen.
- Niet doen. Lansingerland is op Rotterdam georiënteerd . Pijnacker op den Haag. De combi word in veel gevallen ingewikkeld.
- Niet doen. We willen geen stad worden!
- Niet fuseren
- Niet fuseren, kost alleen maar geld, levert niets op, burger voelt zich nog minder een echte Berkelaar, Bleiswijker of wat dan ook. Nog meer bureaucratie.
- Niet zinnig om een fusie aan te gaan.
- Nooit aan beginnen!
- Nooit aan beginnen!!
- Nooit doen
- Onderschat het verschil tussen de twee gemeentes: een is erg op Delfland gericht, de andere op Rijnmond en dit is terug in het volk te zien.
- Oostland is tevens een veel prettiger naam!
- Op zoek gaan naar mensen met bestuurlijke kennis en niet een paar jaar aan laten tobben.
- Organiseer de democratie zo lokaal mogelijk tbv legitimiteit

- Overlast van hangjongeren en straatrovertjes KEIHARD aanpakken!
- Ozb mag niet hoger worden en allereerst ondehoud straten in lansingerland op orde brengen voor de eventuele fusie
- Pas op voor de nabijheid van Den Haag
- Per plaats een soort wijkpost en zorgen voor goede digitale toegang
- Probeer eens de eigen politieke verantwoordelijkheid in de eigen gemeente op orde te krijgen voordat bestuurders denken aan een veel grotere gemeenten met nog meer tegenstellingen en belangen.
- Probeer niet alles op een hoop te gooien zoals Lansingerland ooit probeerde maar laat de kernen in stand.
- Problematiek / kansen / zullen niet allemaal gelijk zijn. Iets wat voor de ene kant van de stad wenselijk is. Is voor de andere kant niet wenselijk. Hoe pakt dit uit als je Compromissen gaat sluiten.
- Snel doorvoeren. Ondernemers denken al Oostland, nu de politiek nog!
- Sorry,er komt geen fusie
- Stop ermee!
- Toon eerst aan dat er voordelen zijn. Op dit moment wordt geroepen dat er voordeel is. Maar waar is dat aangetoond.
- Trek Pijnacker financieel helemaal leeg en bouw bioscopen, theaters en clubs in Berkel-Centrum
- Van Bleiswijk naar Lansingerland was al geen verbetering. Laat staan nog een grotere stap. Maar mocht het ooit zover komen dat het door de strot geduwd wordt, bouw dan alsjeblieft geen nieuw gemeentehuis van 4x zoveel als begroot, en laat de dorpen hun identiteit behouden!
- Verlies niet het contact met de burger
- Versimpeling en keiretsu
- Voorkom bureaucratie en een woud van regels. Organiseer centraal/decentraal. Geef zoveel mogelijk mandaat aan decentraal (dorp/wijk). Alleen centraal wat echt niet anders kan.
- Waar Lansingerland meer is gericht op Rotterdam is Pijnacker-Noitdorp dat meer op Den Haag. 2 zeer verschillende sreden met een totaal andere mentaliteit. Laat ook het "dorpse" niet verloren gaan in deze toch al zo drukke regio.
- Waarom fuseren, is toch prima zoals het is?!
- Wat beter naar de burger luisteren, dan nu het geval is in Lansingerland.
- Wat woningbouw en verdeling betreft de handen ineens slaan dit kan op meerdere vlakken
- We voelen ons nog niet één met de drie B-gemeenten! Geef de burger tijd!
- Wees alert op cultuur(-verschillen): worstelen ze in Lansingerland nog steeds mee als ik de berichtgeving volg in de huis-aan-huis-bladen
- Wijken in pijnacker zijn erg rommelig soms (speenkruid pijnacker vs zilvergracht in berkel in rodenrijs); kies voor de lansingerland aanpak van wijken
- Wordt financieel gezond Lansingerland. En volgens mij zijn we daarnaartoe opweg.
- Zet het uit uw hoofd!!!!!!
- Zo snel mogelijk grenzen vaststellen m.b.t. taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Zorg dat de identiteit van alle deelnemende gemeentes gehandhaafd blijft.
- Zorg dat je zelfstandig blijft en een fusie niet nodig is
- Zorg er wel voor dat de burger zich wel thuis voelt in haar gemeente
- Zorg voor betere Europese aanbestedingen
- Zorg dat de ambtenaren ook in de gemeente wonen, meer betrokkenheid, geen onnodige uitgaven, luisteren naar gemeenteleden

Weet niet (33%)

Toelichting

- Tip:
- De fusie van de 3 dorpen gaf al veel gedoe omdat ze er financieel niet hetzelfde voor stonden en de een meer grond had dan de ander. Dit word helemaal gedonder want de dorpen worden dan helemaal niet meer gehoord.
 - Door duidelijke vaststelling grenzen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden bevorderen van maximale efficiëntie!
 - Door met de stroom mee te gaan beland je in het dal
 - Er voor zorgen dat gemeenteraadsleden een bepaald niveau hebben. Zodat inwoners van een gemeente weten dat capabele mensen voor hen de juiste beslissingen nemen.
 - Identiteit Pijnacker Nootdorp ligt meer bij Delft en de H10 (ik woon in Lansingerland en werk in Haaglanden met als 1 van mijn werkgebieden Pijnacker-Nootdorp
 - Ik heb zelf de fusie van de 3b's meegemaakt. Daarbij werd verteld dat er geen ontslagen zouden volgen. Uiteraard is dit toch met vele collega's gebeurd, gedwongen met zachte of harde hand. Na de fusie kwam de reorganisatie, veel van mijn collega's (ouderen) werden gedwongen pensioen naar voren te halen of een geboden traject te accepteren. Ik ben dit zelf ook overkomen. De pijn en gekwetst zijn, die je dan ervaart wens ik niemand toe. Ik hoop dat daar lering uit is getrokken en er bij een 2e fusie beter gekeken wordt naar de medewerkers.
 - Onderzoek eens serieus waarom het allemaal zo ingewikkeld is geworden dat je niet meer op een schaal dicht bij de burger kunt besturen en probeer met de landelijke politiet de complexiteit te verminderen. Zoek voor grote projecten samenwerking tussen de bestaande gemeenten; je hoeft niet altijd macht over elkaar te hebben om dingen voor elkaar te krijgen

2. Onderzoeksverantwoording

Onderzoek	:	TipLansingerland
Mediapartner	:	Telstar Uitgeverij
Onderwerp	:	Mogelijke fusie Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp
Enquêteperiode	:	19 september 2019 tot 01 oktober 2019
Aantal respondenten	:	247
Foutmarge	:	6,2% (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)
Aantal vragen	:	8
Rapportagedatum	:	1 oktober 2019

Toelichting:

De *foutmarge* geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal $\pm 6,2\%$.

Het *betrouwbaarheidsniveau* geeft de verwachte kans aan, dat bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, een zelfde resultaat wordt verkregen.

Methodiek

- De vragenlijst is opgesteld in overleg met Telstar Uitgeverij.
- Op 19 september is de enquête met een begeleidend schrijven naar de leden van het Tip-burgerpanel gestuurd.
- Op 26 september is een herinneringsmail gestuurd.
- Alle respondenten vullen de vragenlijst anoniem in.

Leeswijzer

De toelichtingen in deze rapportage zijn de letterlijke antwoorden van de respondenten. Hier kunnen spelfouten of andere taalfouten in voorkomen.

3. TipLansingerland

Mensen hebben vaak hun mening klaar. Ze zijn voor of tegen een nieuw idee dat opborrelt in de samenleving. Politici gooien wel eens een balletje op en luisteren wat de reacties zijn. Luisteren ze dan ook echt? Hoe vaak hoort u: ze doen maar, ze luisteren toch niet naar ons?

Onderzoeksbureau Toponderzoek wil de betrokkenheid van de inwoners van Lansingerland vergroten. Via het panel TipLansingerland.nl kunnen alle inwoners in de gemeente Lansingerland hun mening kenbaar maken over onderwerpen die leven in hun samenleving.

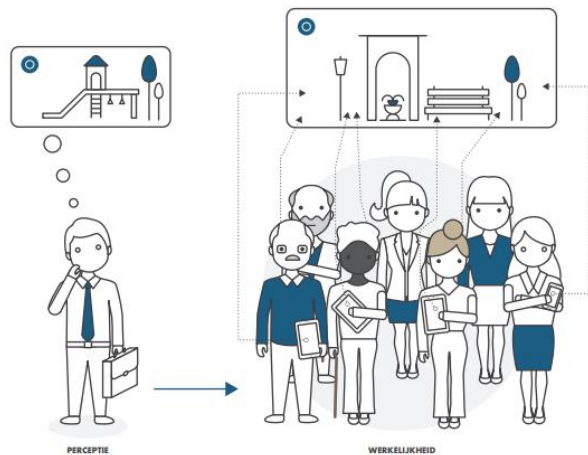
Op www.tiplansingerland.nl kan iedereen een [aanmeldingsformulier](#) invullen. Van tijd tot tijd worden deelnemers gevraagd naar hun mening over actuele onderwerpen.

De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

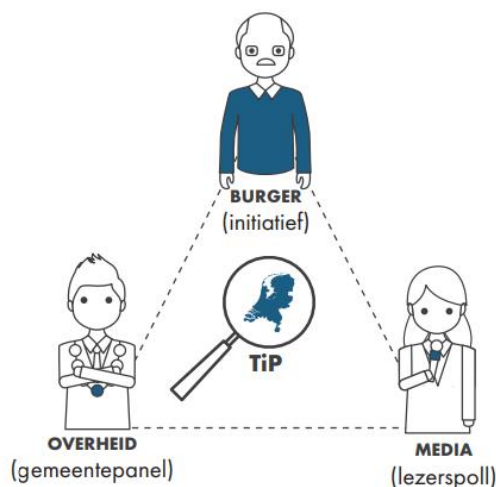
TipLansingerland.nl is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap. Heeft u vragen over dit initiatief, dan kunt u deze altijd stellen aan enquete@toponderzoek.com. Het is ook mogelijk om zelf onderwerpen aan te dragen voor peilingen.

Lees hier meer over de [TIP-methodiek](#).

TipLansingerland.nl maakt het gemakkelijk om zonder veel moeite je zegje te doen!

Zie eerdere [onderzoekresultaten](#), waaronder ‘N209, ‘Alcohol’ en ‘Randstadrail’.

Toponderzoek

Toponderzoek is een Horsters no-nonsense bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. In een mondige wereld waarin men direct resultaat wil zien, is het raadplegen van meningen / ervaringen / beleving van belang om te overleven.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers hebben **interesse** voor uw onderzoeksvraag om de beleving en inzichten vanuit de maatschappij regulier zichtbaar te maken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers / bestuurders / politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op. Tips worden aangeleverd. Tevens toetst u of ingezette acties resultaat hebben.

Toponderzoek faciliteert dit proces als onafhankelijk onderzoeksbureau TIPTOP voor u. Het onderzoeksbureau heeft de beschikking over eigen TIP-burgerpanels (landelijk > 60 burgerpanels) en het overheidspanel Overheid in Nederland.

Blijf op de hoogte via de [Topletter](#).

Toponderzoek
Expeditiestraat 12
5961 PX Horst

www.Toponderzoek.com
enquete@toponderzoek.com
085-4860103

Toponderzoek is lid van MOA.